

Tájékoztató lakókörnyezetünk állapotáról

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény alapján az önkormányzat önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki. Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete e törvényi kötelezettségének eleget téve már a 2003. évben kidolgozta Balatonalmádi Város Környezetvédelmi Programját. A Képviselő-testület 2019. év januári ülésén került sor a Környezetvédelmi Program 2018-2023 évekre hatályos felülvizsgálatára. A felülvizsgálat alapvető célja az volt, hogy a település az aktuális környezeti állapotához illeszkedő *cselekvési tervvel* rendelkezzen, amely a helyi környezetvédelem megalapozására szolgál. Ehhez meg kellett vizsgálni, hogy milyen természetes és emberi eredetű környezeti változások történtek a program elkészülése óta, és ezek milyen kedvező vagy kedvezőtlen hatásokkal jártak. Ezt követte a település fejlesztési elképzeléseihez, és a környezetvédelmi alapelvekhez igazodóan a szükséges intézkedések meghatározása és ütemezése.

A települési környezetvédelmi program egyik fő célja, hogy a környezetvédelmi szempontokat érvényesítse a területfejlesztési és környezetvédelmi programok, valamint a projektek megvalósítása során

Az aktualizált települési Környezetvédelmi Program általános céljai:

1. A település lakói életkörülményeinek és életminőségének javítása, és a vonzó kisvárosi életmód megteremtése, valamint az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése.
2. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez méltó üdülőhely minőségi fejlesztése a közhasználatú zöldterületek értékének növelésével oly módon, hogy az biztosítani tudja a lakó és üdülőnépesség rekreációs igényét.
3. A település adottságaihoz és hagyományaihoz illeszkedő, a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe vevő fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, környezetbarát, és versenyképes termelési és szolgáltatási technológiák alkalmazása.
4. Környezeti, táji és természeti értékek megóvása, helyreállítása, illetve a természet védelmének szem előtt tartása a település gazdasági, társadalmi fejlesztése során.
5. A fentiekkel összhangban, a környezettudatos életszemlélet erősítése, és a partnerség fejlesztésének előtérbe helyezése.

Az aktualizált települési Környezetvédelmi Program tematikus céljai:

1. A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése.
2. Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás.
3. Környezet és egészség.
4. Települési környezetminőség.
5. A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem.
6. Fenntartható terület és földhasználat.
7. Vizeink védelme és „fenntartható” használata.
8. Hulladékgazdálkodás.
9. Környezetbiztonság

A Környezetvédelmi Program helyzetértékelése számba veszi a környezeti elemek állapotjellemzőit és meghatározza a lakókörnyezetünk állapotjavításával összefüggő célokat és feladatokat melyek végrehajtásának feltételeit a Képviselő-testület gazdasági programja és ciklusterve, pénzügyi fedezetét az évente elfogadott költségvetés tartalmazza.

Balatonalmádi levegőminősége az előző évhez képest szignifikáns eltérést nem mutat. A településen jelentősebb pontforrás nem üzemel, ugyanakkor a város a Balaton északi partjának egyik kiemelt célállomása, valamint átmenő forgalma is kiemelkedő. A közlekedésből származó légszennyező anyagok a forgalommal arányosan képződnek, ezért a maximális terhelés a nyári idegenforgalmi időszakban (július-augusztus) jelentkezik. A közlekedésből adódó légszennyezőanyag-kibocsátás másik oka a kiépítetlen, burkolatlan, illetőleg rossz minőségű burkolt utak magas aránya. További levegőszennyezés a lakossági fűtésből adódik. A gázfűtésre való átállást követően a lakossági fűtésből származó légszennyezés mértéke a 2021-2022-es fűtési idényben még csökkenő tendenciát mutatott, azonban a jelenlegi energiaválság okozta növekvő gázárak miatt a lakosság egy része ismét visszatér a fával, illetve más szilárd energiahordozókkal történő fűtésre, valamint alternatív fűtési lehetőségeket keres. Mindazonáltal a lakossági légszennyezőanyag-kibocsátás töredéke a közlekedési emisszióknak. Elindult egy folyamat a napenergia egyre szélesebb körben történő hasznosítására is. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat részeként legközelebb Veszprém településen található automata mérőállomás, ezért Balatonalmádi településre vonatkozóan csak számított légszennyezettségi adatok állnak rendelkezésre. Ez alapján megállapítható, hogy a jelen levő domináns légszennyezőanyag a szálló por (PM_{10}), melynek koncentrációja azonban átlagosan az elfogadható szint alatt van. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat részeként a Városházába telepített manuális mérőállomás adatai alapján a légszennyezettségi index szerinti értékelés „Jó” az NO_2 (nitrogéndioxid) terhelés tekintetében. Az avar és kerti hulladékok égetése a település teljes közigazgatási területén tilos.

Másik meghatározó környezeti tényező a felszíni és a felszín alatti vizek mennyisége és minősége. A Balaton vize a 2022-es strandszezonban alapvetően jó minőségű volt. Egy mérés alkalmával mutatott minimális eltérést, mely a másnapi kontroll mintavételnél már nem jelentkezett. A jelenlegi időjárási viszonyok miatt a tó vízállása alacsonyabb az előző évekhez képest. A vízminőséget közvetlenül nem veszélyezteti, de amint azt számos lakossági panasz is mutatja a fürdőzés feltételeit rontja a strandok területén elszaporodott hínár és a mederfenéken lerakódott iszap. A hínár gyérítésére tett intézkedések némiképp javítottak ugyan a helyzeten, de hatásos megoldást a már halaszthatatlan mederkotrás és mederhomokozás jelenthet majd.

Az új vízpart-rehabilitációs tervek jogszabályi módosítása lassan 3 éve tart, a konzultációs folyamatban az önkormányzat – saját területére vonatkozóan – több alkalommal is részt vett. A tervezési folyamat a Lechner Tudásközpont, illetve a Miniszterelnökség vezetésével zajlik, mely folyamat azonban az elmúlt időszakban megtorpanást mutat. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság megvalósíthatósági tanulmánytervet készített a Balatonpart közterületi partvédőműveinek és közvetlen háttérterületeinek rendezésére, a Balaton megemelt üzemi vízszintjéből adódó problémák rendezésére. Az önkormányzat a tulajdonában álló Balaton part menti ingatlanok – strandok, közterületek – vonatkozásában a tervezéshez szükséges adatokat szolgáltatva, a tervegyeztetésben részt vett. A tervben előirányzott milliárdos

nagyságrendű költséggel járó munkák elvégzésének csak jelentős állami költségviselés mellett van realitása.

Az utóbbi évek rövid idejű, de nagy mennyiségű csapadék vizei miatt fokozott figyelem fordult a városi csapadékgyűjtő rendszer felújításának és bővítésének szükségességére. A városi csapadékhálózat két meghatározó eleme a Remetepatak és a Vörösberényi séd. Az önkormányzat eredményes pályázatot nyújtott be a Vörösberényi Séd 71-es főút alatti alsó szakaszának mederrendezésére. Az elnyert támogatás felhasználásával a kivitelezési munkák befejeződtek. A mederrendezést a séd felső szakaszán is folytatni kell majd, a kevésbé városias beépítettsége tekintettel az alsó szakasznál természetközelibb műszaki megoldással. A település egyéb területein, utcáiban a heves esőzések rendre okoznak útburkolat kimosódásokat, részleges terület elöntéseket. Ennek kezelése – a karbantartás keretein belül – a Balatonalmádi Városgondnokság feladata. A hosszú távú, fejlesztéssel, beruházással járó feladatokat az hatályos útfelújítási terv, a pályázati lehetőségek és a saját forrás figyelembevételével ütemezzük, tervezzük.

A települési környezet állapotát alapvetően meghatározza a kommunális infrastruktúra.

Gyökeres változás történt az ivóvízellátást és a szennyvízcsatorna szolgáltatást magába foglaló vízi közmű szolgáltatásban. Az e feladatot ellátó önkormányzati tulajdonú vízi közmű vagyon 2017. július 1-i hatállyal a törvény erejénél fogva ingyenesen a Magyar Állam tulajdonába került. Ezzel az önkormányzat ellátási felelőssége is megszűnt, a korábban az önkormányzat tulajdonában álló víziközművek fenntartásának és fejlesztésének kötelezettsége is az államra szállt. A Magyar Állam nevében a víziközmű vagyon üzemeltetési feladatait a DRV Zrt. látja el. Adott település vonatkozásában a fejlesztési, felújítási igények a DRV Zrt. Gördülő Fejlesztési Tervében kerülnek összesítésre, mely tervet a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, és a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. engedélyez. E tervben szerepel egyebek mellett a Dr. Óvári Ferenc utca ivóvízhálózatának rekonstrukciója, amely egyik előfeltétele a közút burkolatfelújításának.

A vízgazdálkodási törvény előírásainak megfelelően önkormányzati rendelettel szabályozott közszolgáltatás továbbra is szervezett módon biztosítja a közcsatornával el nem vezetett szennyvizek gyűjtését és elszállítását a még csatornázatlan ingatlanok esetében.

A közvilágítási hálózat jelentősebb bővítésére az elmúlt évben nem került sor. A közeljövő feladata lesz a közvilágítási hálózat teljes korszerűsítése, bővítése, a kor műszaki színvonalának megfelelően már korszerű LED lámpatestek további beépítésével.

A települési szilárd hulladék közszolgáltatás igénybevételének rendjéről szóló önkormányzati rendelet – a Balatonalmádi Kommunális és Szolgáltató Nonprofit Kft. kezdeményezésére – 2021. áprilisban módosult. A módosítást a közszolgáltatás körébe tartozó hulladék átvételének, gyűjtésének, elszállításának módjában történt változások indokolták. Balatonalmádi Város hulladékgazdálkodási közszolgáltatással ellátott közigazgatási területén elhelyezkedő ingatlanok esetében a közszolgáltató a közszolgáltatás tartalmát tekintve a települési hulladék gyűjtésén, elkülönített gyűjtésén, elszállításán, tárolásán kívánt módosíttatni, valamint – az önkormányzat

által ingyenesen biztosított területen – hulladékudvar létesítésével új, a közszolgáltatás bővítéseként díjmentes szolgáltatást vezetett be.

A módosítással a hulladékgyűjtésre használható edényzet, lakóingatlanok esetében a zárt gyűjtő edényzet, míg üdülő ingatlanok esetében a gyűjtőzsák egységcsomag használatának rendje került pontosításra. Egyértelműen meghatározásra került a gyűjtőedényzet és a gyűjtőzsák közterületen történő elhelyezésének módja. Rögzítésre került az elkülönített hulladék-gyűjtés, a házhoz menő szelektív- és zöldhulladékok gyűjtési szabályai, valamint a közszolgáltatás részeként kialakított hulladékgyűjtő udvar üzemeltetésének, igénybevételének rendje is.

A felhagyott hulladéklerakó rekultivációját követő húsz éves fenntartási kötelezettségének az önkormányzat továbbra is eleget tesz.

A háztól történő szelektív hulladékgyűjtés és évente 1 alkalommal történő ingyenes lomtalanítás, a háztól történő zöldhulladék szállítás ellenére az illegális hulladéklerakás (jogellenesen elhelyezett hulladék) még mindig jelentkező probléma. Közterület, önkormányzati tulajdonú terület (ingatlan) esetében a hulladékok összegyűjtése és elszállítása – mivel az azt lerakók beazonosítása zömében sikertelen – az önkormányzat, mint ingatlantulajdonos kötelezettsége és költsége. A jogellenesen elhelyezett hulladékok esetében a 2021. tavaszán bekövetkezett jogszabályváltozás miatt már nem a jegyző, hanem a kormányhivatal az eljáró hulladékgazdálkodási hatóság.

Az országos közutak vonatkozásában a korábbi években nem lehetett számot adni megvalósult fejlesztésről. Az önkormányzat kitartóan szorgalmazta a Veszprémi út burkolatfelújítását, amely végül is a Magyar Közút Zrt. beruházásában megvalósult a település bel- és külterületi szakaszán. Kisebb karbantartási munkákon túl, jelentősebb felújítás nem volt sem a 71-es számú főúton, sem az igen nagy forgalmú Felsőörsi összekötő utaknál sem.

A műszaki szükségesség és a lakossági elvárások továbbra is messze meghaladják az önkormányzat pénzügyi lehetőségeit a helyi közúthálózat részét képező, meglehetősen rossz állapotú lakó- és gyűjtőút hálózat felújítása esetében. Ennek ellenére részben pályázaton elnyert támogatásból, részben saját költségvetési forrásból történtek, illetve történnek útépitések, útfelújítások. Településünkön jelenleg a Wartha Vince utca útburkolatának és a Tóth Árpád – Egri József utca összekötő szakaszának felújítása.

Az önkormányzat tavaly ősszel „úthálózat fejlesztése, javítása, többfunkciós sportcsarnok előkészítése” célra 500 000 000 forint összegű vissza nem térítendő támogatásban részesült. A fejlesztendő, felújítandó utcák kijelölése megtörtént.

Megtörtént a József Attila utca, valamint a Balatonfűzfői út kijelölt járda szakaszainak térkő burkolatú kivitelezése.

2021-2022 években nem növekedett a települési közhasználatú zöldterületek mérete, mégis egyre nagyobb feladatot jelent a Balatonalmádi Városgondnokságnak a korábban pályázati támogatással bővített, illetve megújított parkfelületek állapotának folyamatos fenntartása, szinten tartása, karbantartása. Ezzel párhuzamosan a lakosság elvárása is folyamatosan emelkedik ezen a téren. Sajnálatosan csak 1 fő közfoglalkoztatott segíti a Városgondnokság állandó dolgozóinak munkáját.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően számos helyszíni ellenőrzés és felszólítás történt a magántulajdonban lévő gazos, elhanyagolt ingatlanok tekintetében. A lakókörnyezetünk színvonalasabbá és kulturáltabbá tétele érdekében Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 38/2022. (XI.24.) önkormányzati rendeletének megalkotásával újra szabályozta a környezetvédelem helyi szabályait. Ezen rendelet 2023. január 1-jén lép hatályba. A rendelet pontosan és egzakt módon szabályozza az ingatlanok és közterületek tisztántartásával kapcsolatos elvárásokat. Ennek megfelelően az ingatlan tulajdonos, vagy az ingatlan használója köteles többek között gondoskodni az allergiát okozó gyomnövények eltávolításáról, a parlagfű folyamatos irtásáról. A rendelet értelmében, aki ezen kötelezettségét megszegi, a közösségi együttélés szabályait sértő magatartást követ el és bírsággal súlyható. A korábbi szabályozás nem tartalmazott ilyen szankciót, így a felszólításon kívül egyéb eszköze önkormányzatunknak nem volt a gondozatlan ingatlanokkal kapcsolatban.

A település kamerarendszerének felülvizsgálata elkezdődött. Közbiztonsági és közlekedésbiztonsági szempontok figyelembe vételével meghatározásra kerültek a leendő kamerák helyei. Jelenleg zajlik a tervezési munka, azonban ezek kivitelezési anyagi erőforrásoktól függ.

Az épített környezet alakítása szempontjából településképi jelentőséggel bírtak az európai uniós pályázatokon elnyert, valamint az államtól kapott támogatással megvalósult fejlesztések.

Jelentős, 2020. év végén befejeződött beruházás volt a vörösberényi volt jezsuita Kolostor műemlék épületegyüttesének fejlesztése és az ugyancsak műemlék volt Magtár épülettel közös kulturális célú hasznosítása. Egy 400 és egy 500 millió forintos állami támogatás biztosított fedezetet a kolostorépület felújítására és a Kerényi Imre Program időarányos megvalósítására.

Saját forrásból megkezdődött a Városháza épületében a belső világítás energetikai korszerűsítése.

A Kisfaludy 2030 Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. által kiküldött felhívásra a Budatava, a Wesselényi és a Káptalanfüredi strandok fejlesztésére benyújtott pályázatokon elnyert támogatás terhére a szolgáltatás színvonalát javító beruházások és felújítások valósultak meg a Kisfaludy 2030 III. és IV. ütemének keretén belül is.

A Terület- és Településfejlesztési Program (TOP) keretében „Balatonalmádi öt csoportos bölcsőde kialakítása” címmel benyújtott pályázaton az önkormányzat mindösszesen 549.999.990 Ft Európai Unió és hazai forrású támogatásban részesült. A nyílt közbeszerzési eljárást követően a kivitelezési munkálatok ez év októberében megkezdődtek. E projekt részeként megújul a helyi értékvédelem alatt álló volt Kánya villa homlokzata is.

Az OVI-SPORT Alapítvány felhívására 2020. évben benyújtott sikeres pályázat alapján került sor az Almádi Magocskák Óvodában műfüves pálya kialakítására, melyhez az önkormányzat 4.5 millió forint támogatást különített el költségvetésében. A támogatás átutalására és a műfüves pálya kiépítésére 2021. évben került sor.

A Balatonalmádi Sportegyesület beruházásában valósult meg az élőfüves és műfüves labdarúgópályát és öltözőépületet magába foglaló új sporttelep Lozsánta térségében, az önkormányzat által megvásárolt, és térítésmentesen biztosított ingatlanon. Az Egyesület által összegyűjtött TAO támogatáshoz az önkormányzat jelentős önrésszel járult hozzá. Ezen túlmenően az önkormányzat beruházásában megépültek a sporttelepet kiszolgáló utak és közművek. E fejlesztéshez is jelentős állami támogatás társult, amely a kivitelezés többletköltségeinek fedezésén túl fedezetet biztosított a sporttelep további fejlesztésének területet biztosító ingatlanvásárlásra is.

Önkormányzatunk 2018-ban felülvizsgált Éghajlatvédelmi Programjában szereplő kibocsátáscsökkentési intézkedések keretében a közvilágítás karbantartása során az elhasználódott izzók helyére LED izzók kerülnek, az újonnan létesítendő oszlopok LED világítást kapnak, napelemes közvilágítási kandeláberek épülnek. Az energiahatékonyság jegyében a Városháza épülete és a Kéttannyelvű Gimnázium energetikai felújításon, korszerűsítésen esett át. A település parkolási helyzetének átfogó felülvizsgálatára vonatkozó döntés megszületett, ennek részeként tervezünk „parkolóhelyi térkép” megjelenítését WEB-es felületen (az autós „bolyongások” csökkentése érdekében). A meglevő zöldfelületek karbantartása, invazív fajok elszaporodásának csökkentése folyamatosan ellátandó, ellátott feladat.

Az önkormányzat a korábbi évek gyakorlatának megfelelően együttműködik a helyi civil szervezetekkel a települési környezetet javító és a környezet védelmét szolgáló rendezvények lebonyolításában. Ilyen hagyományosnak mondható rendezvény a Mobilitás Hét kereti között megtartott Autómentes Nap, valamint a Föld Napjához, a „Te Szedd” akciókhoz kapcsolódó szemétszedés.

Az éghajlatváltozás jelentős khatással van a növény- és állatvilágra is. Az elmúlt időszakban különösen sok gondot jelentettek a vaddisznók okozta károk. Az állomány elszaporodása és az élőhelyi adottságok megváltozása miatt a vaddisznók nagy számban jelentek meg a közvetlen lakókörnyezetben. Számos esetben megdézsmáltak a zártkerti és belterületi ingatlanok növényzetét, megrongálták azok kerítését és egyéb építményeit. A problémakörrel, a lehetséges hatósági és műszaki megoldásokról folyamatos az egyeztetés a vadászati hatóság rendőrhatalósága, a vadászatra jogosult (vadásztársaság) és az önkormányzat között. Ténykérdés azonban, hogy a vadak – vaddisznók, rókák - urbanizálódását sok esetben elősegítik az elhagyott, gondozatlan ingatlanok és az állatok etetése is.

A Balatoni Szövetség az önkormányzatok anyagi áldozatvállalása mellett az elmúlt szezonban is megszervezte a szúnyogirtást. E mellett állami finanszírozásban, a katasztrófavédelem szervezésében is sor került szúnyoggyérítésre. A gyérítés már csak kizárólag földi gyérítést jelentett (a gyérítő anyag nem a magasból, repülőről kerül kiszórásra a célzott és koncentrált hatékonyság miatt.)

A fenntartható fejlődés elérése, a környezettudatos vállalkozói, intézményi és lakossági megatartás minél szélesebb körű elterjedése érdekében ezúton is kéri a képviselő-testület a város polgárainak, üdülőtulajdonosainak, intézményeinek, gazdálkodó és civil szervezeteinek segítő együttműködését.